

EESTI VÄHIKESKUS

Novembri & detsembri 2024 uudiskiri

Hea Eesti vähikeskuse uudiskirja lugeja!

Detsembriga täitus viis kuud Eesti vähikeskuse loomisest. See on olnud põnev ja intensiivne teerajamise aeg. Usun, et oled nõus, kui ütlen, et Eesti vähivaldkond pole varem nii ühtselt sammunud. Oleme juba täna üksteisele lähemal kui varem.

Käesolevas uudiskirjas saad ülevaate Eesti vähikeskuse kahe viimase kuu tegevustest Eestis ja rahvusvaheliselt. Rõõm on jagada CCI4EU Deep Dive välisekspertide esimest tagasisidet Eesti vähivaldkonnale ning teisigi edasiviivaid kohtumisi. Kuigi töös on palju, toob jõulu-aeg võimaluse hetkeks peatuda. Peegeldada tehtut, hinnata möödunud ja mõelda eesootava peale.

Täna Sind südamest pühendumise ja panuse eest Eesti vähivaldkonna edendamise – meie ühine töö loob paremat tulevikku paljudele.

Soovin, et jõulu-aeg toob rahu, rõõmu ja tähendusrikkaid hetki lähedastega. Olgu uus aasta täis koostöövõimalusi ja edasiviivaid lahendusi!

Eesti vähikeskuse nimel
Kadi-Liis Veiman

VÄLISKOOSTÖÖ

- Oluline projekt Eesti vähikeskuse väliskoostöö suurendamisel on 31 riigist 160 osapoolt hõlmav **EUnetCCC (EU network of Comprehensive Cancer Centres), mille eesmärk on luua üle-euroopaline kõikehõlmavate vähikeskuste võrgustik**. Kuna Eesti vähikeskuse üks kolmest suurest eesmärgist on saada kõikehõlmavaks vähikeskuseks, on projektis osalemine Eesti jaoks tulevikkuvaatav. Kõikehõlmava vähikeskuseks saab Eesti osaleda võrgustiku töös.
 - Koostöös Taani ja Hispaani kolleegidega juhib Eesti vähikeskus projektis tööpaketti** „Strengthening Capacities and Quality Improvement in EUnetCCC network“. Tööpaketi virtuaalne alguskoosolek toimub järgmisel nädalal. Tuleva aasta jaanuaris kohtutakse Barcelonas.
 - Projekti kogumaksumus on 90 miljonit eurot.
- Eesti vähikeskuse personaalmeditsiin onkoloogias valdkonna juht Anni Lepland ja vähikeskuse juht Kadi-Liis Veiman osalesid **Nordic-Baltic CCC võrgustiku kohtumisel, kus seati sihte Põhja- ja Baltimaade vähikeskuste koostööks**. Ühiselt arutati, millistel alustel saab Eesti kõikehõlmavate vähikeskuste võrgustikus koos teiste Balti riikidega osaleda ning mis lisaväärtust Eesti osalus võrgustikule looks. Eesmärkide seadmine toimub 2025. aasta esimeses pooles.
- Brüsselis toimus **Nordic Baltic Health Data** esimene kohtumine. Põhja- ja Baltimaade teadusagentuuride poolt ellu kutsutud **ürituse keskmes oli terviseandmete olulisus, kasutades näitena vähiravi**. Arutati, kuidas Põhja-Balti piirkond võiks toimida pilootudelina riikidevahelises koostöös terviseandmete valdkonnas ning tutvustati innovaatilisi teadus- ja arendusprojekte, mille keskmes on tugevad partnerlussuhted. Tulemusena soovitakse sõnastada vähiandmete jagamise võtmeid ja -tegevused, mida tutvustatakse ka Euroopa Komisjonile.
 - Kohtumisel esindasid Eestit Eesti vähikeskus, Tartu Ülikool, Põhja-Eesti Regionaalhaigla, Tartu Ülikooli Kliinikum, Ida-Tallinna Keskhaigla, TalTech ja Eesti Teadusagentuuri Brüsseli esinduse liikmed Carmen Kivistik ja Kristel Oitmaa.

Fotojäädvustus Nordic Baltic Health Data kohtumiselt.

KOHTUMISED EESTIS

- Eesti vähikeskuse eestvedamisel toimus 5. detsembril Tallinnas **Eesti HPV vähkide elimineerimise strateegialoome 2. ümarlaud**. Maailmakohviku meetodil toimunud aruteluga kogusid 32 sidusrühmade esindajat mõtteid HPV vähkide elimineerimiseks vajalike tegevuste osas. Järgnevalt töötatakse ümarlaual esitatud mõtted läbi, et liikuda edasi konkreetsete strateegia eesmärkide suunas.
- Eesti vähikeskuse kogukonnajuht Mari-Leen Pärn osales 6. detsembril **hematoloogia-onkoloogia õdede konverentsil** ja sellele järgnenud võrgustumisüritusel. Muuhulgas arutati õendustöötajate ja Euroopa Onkoloogiaõdede Ühingu presidendiga võimalusi, kuidas alustada Eestis hematoloogia ja onkoloogia õdede väljaõpet.
- 9. detsembril toimus **Eesti vähitõrje juhtrühma kohtumine**. Ühiselt planeeriti 2025. aasta vähitõrje tegevuskava hindamist ja analüüsi; anti ülevaade käimasolevatest Euroopa Liidu projektidest; arutati haiglavõrgu arengukava suundi ning palliativiravi teenuste võrgustiku arendust. Tähelepanu all olid TAI vähiregistri uued andmed: [vähi esmajuhude statistika 2022. aasta kohta](#).
 - Eesti vähikeskuse kõrval osalesid kohtumisel teiste seas raviasutuste ja patsiendiorganisatsioonide, Tervise Arengu Instituudi, Tervisekassa, Sotsiaalministeeriumi, Ravimiameti ja Tartu Ülikooli esindajad ning Euroopa Liidu vähimissiooni nõukogu liige professor Kaia Palm.

CCI4EU Deep Dive välisekspertide tagasiside

- 20. ja 21. novembril toimus **CCI4EU Deep Dive** esimene visiit, mis tõi Tartusse üheksa väliseksperti seitsmest riigist. Välisekspertid heitsid kõrvalpilgu Eesti vähivaldkonna erinevatele aspektidele – tänaseks on saabunud ka **esimene tagasiside**.
 - Eesti tsentraliseeritud tervishoiusüsteem ja digitaalne taristu on välisekspertide arvates meie oluliseks tugevuseks, kuid tähelepanu vajavad valdkonna killustatus, ressursside puudujääkidega tegelemine ja kvaliteedimõõdikute kasutamise suurendamine.
 - Välisekspertide hinnangul nõuab kõikehõlmava vähiinfrastruktuuri (CCI) arendamine tugevat juhtimist ning riikliku ja rahvusvahelise koostöö integreerimist, et tagada strateegiline ühtsus ja jätkusuutlikkus.

Eesti vähikeskuse kogukonnajuht osales **välisekspertina Slovakkia Deep Dive kohtumisel**, analüüsides sealset vähivaldkonda ja nõustades valdkonna esindajaid kõikehõlmava vähikeskuse ja taristu ning patsientide teekondade loomisel.

Vaata ja loe ka **CCI4EU Deep Dive kohta ilmunud meediakajastusi**: Kadri Putnik [„Terevisioonis“](#) (alates 52:15), [Meditsiiniuudised / Med24](#), Eesti vähikeskuse projekti juht Kadi-Liis Veiman peegeldas välisekspertide külastust [Tartu Postimehes](#). Postimehes ilmus artikkel [„Võitlus vähiga koondab eksperdid üle Eesti“](#).

TOIMUMAS

- Sõnumiagentuuri Akkadian eestvedamisel **töötatakse välja Eesti vähikeskuse kommunikatsioonistrateegiat**. Hetkel viiakse läbi individuaalseid intervjuusid võtmeisikutega. Jaanuari alguses toimub rohkemaid osapooli kaasav töötuba, kus sõnastatakse Eesti vähikeskuse kommunikatsiooniasutused kasutatavad võtmesõnumid. Strateegia mustand valmib jaanuari lõpuks.
- Töös on **Joint Action Paediatric Palliative Care**, mida koordineerib Eesti poolt Mari-Leen Pärn ja **Joint Action Personalised Cancer Medicine**, mida koordineerib Anni Lepland. Sotsiaalministeerium määras vähikeskuse projektide eest vastutavaks asutuseks.

VÕTA ÜHENDUST

Kadi-Liis Veiman, PhD
kadi-liis.veiman@ut.ee
Eesti vähikeskuse projektijuht

Mari-Leen Pärn, RN, MSH
mari-leen.parn@ut.ee
Kogukonna juht

Anne-Mari A. Willmore, PhD
annemw@ut.ee
Andmete ja digitehnoloogiate valdkonna juht

Anett Vetik
anett.vetik@kliinikum.ee
CCI4EU Eesti Deep Dive koordinaator

Anni Lepland, PhD
anni.lepland@ut.ee
Personaalmeditsiin onkoloogias valdkonna juht